

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van extra werkingsbudget aan de scholen van het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs en van het deeltijds beroepssecundair onderwijs, ter compensatie van geannuleerde schooluitstappen en -reizen en gedeelde inkomsten en aan de studentenvoorzieningen van de hogeronderwijsinstellingen ingevolge COVID-19

Samenvatting:

De Coronacrisis en de bijbehorende federale maatregelen hadden (en hebben) een grote impact op het Vlaams onderwijs, ook op budgettair vlak. Naast bijkomende kosten i.v.m. de heropstart van het onderwijs en derving van inkomsten, worden scholen basis- en secundair onderwijs geconfronteerd met het feit dat ouders een financiële compensatie vragen voor geannuleerde schooluitstappen en -reizen. Ook de studentenvoorzieningen (stuvo's) binnen de instellingen voor hoger onderwijs worden geconfronteerd met extra uitgaven.

Het voorliggende dossier wil ouders compenseren, scholen voor lager en secundair onderwijs financieel ondersteunen evenals de studentenvoorzieningen binnen de hogeronderwijsinstellingen de mogelijkheid geven meer studenten met financiële problemen te ondersteunen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

- Leerplichtonderwijs (lager en secundair onderwijs)
- Hoger Onderwijs (universiteiten en hogescholen)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- De Inspectie van Financiën verleende een advies op 9 juni 2020.
- De Vlaamse minister, bevoegd voor begroting, gaf zijn akkoord op XX/YY/2020.

De technische correctie in het art. 3 zoals opgenomen in het advies van de Inspectie van Financiën werd doorgevoerd.

Omwille van de hoogdringendheid wordt er geen advies aan de Raad van State gevraagd. Het spoedeisend karakter wordt gemotiveerd opdat de middelen nog in het lopende school- en academiejaar zouden kunnen worden toegekend zodat de meest dringende noden gelenigd kunnen worden.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De Coronacrisis en de bijbehorende maatregelen hadden (en hebben) een grote impact op het Vlaams onderwijs, ook op budgettair vlak.

Onderwijsinstellingen in de verschillende onderwijsniveaus maken tijdens de Coronacrisis niet alleen bijkomende kosten i.v.m. de heropstart (cf. VR-dossier 5 juni 2020), ze derven ook belangrijke inkomsten die ze in normale omstandigheden wel hebben.

Daarbovenop worden scholen voor lager en secundair onderwijs geconfronteerd met het feit dat ouders een financiële compensatie vragen voor geannuleerde schooluitstappen en -reizen.

Ook in het hoger onderwijs hebben vele studenten financiële problemen naar aanleiding van de coronacrisis. Studenten kunnen in dat geval terecht bij de studentenvoorzieningen van hun instelling, die evenwel een beperkt budget hebben.

Lager en secundair onderwijs

In het lager en secundair onderwijs zijn schooluitstappen en -reizen sterk ingeburgerd. Het voorjaar is traditioneel een periode waarin veel van deze extramurosactiviteiten plaatsvinden. Sommige ouders hebben er op voorhand al een bijdrage voor betaald, soms zijn er ook spaarplannen voor opgezet. Door de Coronacrisis zijn vele geplande schooluitstappen en -reizen geannuleerd. Scholen worden nu geconfronteerd met het feit dat ouders een financiële compensatie vragen voor hetgeen ze reeds betaald hebben. Heel wat ouders kenden/kennen gedurende een bepaalde periode van de Coronacrisis zelf een vermindering van hun inkomen door bv. technische werkloosheid en kunnen deze terugbetaling goed gebruiken. Daarnaast zijn er voor de scholen gederfde inkomsten zoals onder meer de organisatie van schoolfeesten en andere activiteiten die inkomsten genereren die een aanvulling zijn op hun werkingsmiddelen.

Het voorliggend besluit wil scholen voor lager en secundair onderwijs éénmalig financieel ondersteunen via het Coronanoodfonds ingevolge het derven van bepaalde inkomsten en bij de vraag naar financiële compensatie door ouders (bv. via verrekening op de schoolfactuur).

De uitgewerkte regeling biedt de scholen de mogelijkheid om zelf te beslissen hoe ze met de extra middelen omgaan, bv. verrekening van bedragen op schoolfacturen, terugbetalingen aan ouders, betalen van uitgaven die anders met bv. inkomsten van schoolfeesten waren betaald etc.

Er zal evenwel aan AGODI gevraagd worden om steekproefsgewijze controles uit te voeren.

Omwille van het eenmalig karakter wordt deze maatregel niet decretaal verankerd maar uitzonderlijk via een besluit van de Vlaamse Regering geregeld.

De extra middelen die de scholen voor lager en secundair onderwijs zullen ontvangen bedragen **8.500 keuro**.

Er is bewust gekozen voor een robuuste regeling waarbij met een forfaitair bedrag ('hinderpremie') per leerling wordt gewerkt, i.c. 5,16 euro per leerling in het basisonderwijs en 12,88 euro per leerling in het secundair onderwijs.

De bedragen per leerling worden als volgt berekend:

- in het **basisonderwijs** worden er gemiddeld met 1 leeftijdscohorte (70.000 leerlingen) op 6 jaar lager onderwijs 2 meerdaagse uitstappen georganiseerd. Elk jaar zijn er dus ongeveer 140.000 leerlingen op meerdaagse schooluitstap. Gerekend aan 17,36 euro per leerling betekent dit een raming van **2.430 keuro**. Rekening houdend met totaal aantal leerlingen in het lager onderwijs (470.675) ontvangt elke school voor lager onderwijs dan 5,16 euro per leerling lager onderwijs.
- in het **secundair onderwijs** (70.000 leerlingen per cohorte) zijn er in de Coronaperiode eveneens een aantal schoolreizen geannuleerd (bv. de klassieke Italiëreis). Een zeer voorzichtige annulatiekost van 86,71 euro per leerling betekent al een budget van **6.070 keuro**. Rekening houdend met het totaal aantal leerlingen in het secundair onderwijs (471.327) ontvangt elke school voor secundair onderwijs dan 12,88 euro per leerling secundair onderwijs.

Het hoger bedrag per leerling in het secundair onderwijs in vergelijking met het basisonderwijs is te verantwoorden door het feit dat de reizen in het secundair onderwijs veelal duurder zijn (verdere en langere meerdaagse reizen).

De hierboven vermelde berekeningswijze en bedragen per leerling behelzen louter de verdeling van de middelen aan de scholen.

De betrokken scholen krijgen de verantwoordelijkheid om in functie van de school- en klasspecifieke situaties te beslissen hoe ze concreet deze middelen zullen inzetten.

Hoger onderwijs

Ook in het hoger onderwijs zijn heel wat groeps- en individuele reizen geannuleerd en zijn studenten soms verplicht vroeger moeten terugkeren van buitenlandse stages. De hoger onderwijsinstellingen proberen maximaal deze kosten terug te vorderen via verzekeringsmaatschappijen, luchtvaartmaatschappijen en reisverzekeringen, maar vaak blijven er kosten voor de student die niet kunnen verhaald worden op een derde partij of kunnen betaald worden van het eventuele beursbedrag.

Deze problematiek kadert binnen een ruimere problematiek van studenten die omwille van COVID-19 geconfronteerd worden met financiële moeilijkheden. Recent onderzoek van Febelfin toonde aan

dat zo'n 45 procent van de Belgische jongeren financiële problemen heeft door de Coronacrisis. Bij 13 procent zijn dat zware financiële problemen, onder andere door het wegvallen van een studentenjob of door inkomensverlies bij de ouders.

Daarom stellen we voor om **een budget van 1.500 keuro** toe te voegen aan de sociale toelage voor de hogescholen en universiteiten, om studenten met financiële moeilijkheden extra te ondersteunen.

De instellingen zetten de middelen prioritair in voor het opvangen van financiële problemen van studenten die kosten hebben die terug te brengen zijn naar de COVID-19 crisis, zoals kosten bij het overstappen naar online onderwijs, kosten die samenhangen met het (opzeggen van) de huur van een kot of inkomensverlies naar aanleiding van het stopzetten van een vakantiejob.

Voorgesteld wordt om de middelen toe te voegen aan het globale bedrag van de sociale toelage, volgens de daar geldende verdeelsleutel. Een extra bedrag van 1.500 keuro zorgt voor een verhoging van het reguliere budget met 2,72 procent.

Aan de regeringscommissarissen zal gevraagd worden om steekproefsgewijs de aanwending van deze middelen te controleren.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 bepaalt de toekenning van een extra werkingsbudget aan de scholen voor gewoon en buitengewoon lager en secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs, en definieert waarvoor deze extra middelen bedoeld zijn. Dit artikel bepaalt ook de opdracht voor de scholen om de middelen door te storten aan de ouders die kosten hebben gemaakt voor geannuleerde extramurosactiviteiten.

Artikel 2 bepaalt het forfaitair bedrag per leerling dat ontvangen: 5,16 euro per leerling lager onderwijs (gewoon en buitengewoon) en 12,88 euro per leerling secundair onderwijs (gewoon, buitengewoon en deeltijds beroepssecundair onderwijs). Dit artikel bepaalt ook de teldatum (1/2/2020).

Artikel 3 verhoogt de sociale toelage van de universiteiten en hogescholen met respectievelijk 684 keuro en 816 keuro. Een extra bedrag van 1.500 keuro zorgt voor een verhoging van het reguliere budget met 2,72 procent. Het artikel stelt dat de middelen dienen gebruikt te worden voor de financiële ondersteuning van studenten in moeilijkheden.

De andere artikelen behoeven geen toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

B. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID (VAK EN VEK).

Het ontwerp van BVR heeft een bijkomende kost van 10 mio euro. Dit zal via het Coronanoodfonds herverdeeld worden naar de betrokken basisallocaties van respectievelijk AGODI (leerplichtonderwijs) en AHOVOKS (hogeronderwijsinstellingen).

C. ESR-TOETS: /

D. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

E. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, investeringen en schuld, en ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

De minister bevoegd voor Onderwijs wordt belast met de uitvoering van dit besluit.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan de aanrekening van 10 miljoen euro op het coronanoodfonds voor herverdeling van 8,5 miljoen euro naar AGODI en 1,5 miljoen euro naar AHOVOKS;
- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van extra werkingsbudget voor de scholen van het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs en van het deeltijds beroepssecundair onderwijs, ter compensatie van geannuleerde schooluitstappen en -reizen en gedeerde inkomsten en aan de studentenvoorzieningen van de hogeronderwijsinstellingen ingevolge COVID-19;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van extra werkingsbudget voor de scholen van het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs en van het deeltijds beroepssecundair onderwijs, ter compensatie van geannuleerde schooluitstappen en -reizen en gedeerde inkomsten en aan de studentenvoorzieningen van de hogeronderwijsinstellingen ingevolge COVID-19 te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Ben WEYTS